

КЕНГЕШ

Шахарларыбызны бла эллерибизни тазалыгъы - бизни культурабызны шарт кёрюмгюсюдю

«Муниципальный кыруалыуаны советини ассоциациясы» эмда «Жер-жерини самоуправление совети» битеуерки организацианын КъМР-де бёломперин бирге бардырылган жыйылыунда элдерге кир-кипчикни жыйыну кыруу эмда эркин этилмеген жерлерде багушну тейоуну тохастыу жаны бла жумушла кылай толтуруулары сюзюлгенди.

Элерибизни бла шахарларыбызны санитар жаны бла тазалыу эмда кир-кипчикни жарашдырыу жаны бла иш кылай кыруалыуаны иосунден баш доклады КъМР-ни тегерекеди кудуретни коруулу эмда табиигъаны хайырланыу жаны бла министр Гъзылы Берт этгенди. Ол сёзюнде алында Къабарты-Малкъарда, башка субъектлерде, шахарланы,

элени багушдан тазалау, аны жыйыу эмда аны жарашдырыу баш проблемалардан бири болгъаны чертенди. 131-чи номерли федеральный закон бла бу маганъалы жумуш-жерли власть органданы жууулыгына берилгени бла уа, башка субъектлерде, шахарланы, муниципальный власть органданы

багушу жарашдырыу, аны жыйыу эмда аны жарашдырыу баш проблемалардан бири болгъаны чертенди. «Биз ош этгенден, бир-бир элени башчылары бу иш кереклисиз кыруамагъандыла. Аны уа элерибизни тейриси кирленгенлей кызлгъаны да шагъатлыкъ этеди», -дегенди министр.

Ол келтирген шартлагъа кёре, республикада 214 свалка барды, ала барысы да бирге 345 гектар жерни аладыла. Тенгештирил айткъанда, 2009 жылда уа алааны саны 270-ге жете эди. Министр билдиргенча, кир-кипчикни жыйыу элени жаланда 85-синде кыруалгъанды. Министрствону кыруулары бардырбан тинтилууден белгили болгъаныча уа, аны асламында череклини

жагъаларына тейоп кетедила. Алай, законнагъа кёре уа, кылгъан-кылганнаын черекледен бек аздан 100 метр узаклыкъда тегере эркин этиледи. Багуш жыйыну законланы излелерине кёре кызуар мурат бла уа КъМР-ни Правительство экин бегимни кыабик кёрген эди. Аны тиийшлиликке кылгъан-кылгъанланы жырча эки жерле сайлангандыла. Андан ары уа полигон кыруаргъа проект жарашдырыгъа тиийлиди. Алай бююлюкке жаланда Урван элени тиийсинде районла аралы полигон документтери хазырды.

Ахыры 2-чи бетге ди.

Диспансеризация

Бизни республика - алчылананы санынга

Жамауатны диспансеризациялууну бирини алты айны кезиунде бизни республика он алчы россей регионун арасындады. Бу информация РД-ни саулуук саклау министрини орунбасары Татьяна Яковлева ны кытышуу бла бардырылган селектор кенеште белгили болгъанды.

Бююлюкде бир кызуум регионда диспансеризацияны бардырыгъа деп жарашдырылган план 50 процентте толтурулганды. Ала Ставрополь эм Красноярск крайла, Калуга, Пенза, Саратов, Волгоград эм Ростов областла, Къабарты-Малкъар, Къарачай-Черкес, Мордовия республикададыла, -дегенди Яковлева.

Къабарты-Малкъарда, врачла белгилегенге кери, жамауат диспансеризациягъа тири келеди. Аны уа ончык саулуук саклау учуренде кытышды. 2013 жылда плангъа тиийшлиликке 130 минден артыкъ

адамны саулуугун тинтирге белгилениди. Абаданладан 64 минг эндегидери диспансеризацияны этгенди.

КъМР-ни саулуук саклау эм курортла министрИ Ирма Шетова диспансеризация саулуук саклауу аныгъа кыруалыу программаны маганъалы ыларынды бири болгъанын, аруулары профилактикасына бла адамны кесини саулуугуна эс бурдуругъа бурулу болгъанын белгилегенди. Андан сора да, министр диспансеризацияны болуштуруу бла халкыны ичинде кыабис аруулардан бегирек кыйналгъанлары ачыкланганды, алдан кытууну мадарларын излерек онг чыкъганын да чертенди.

Бизни корр.

БАХЧАЧЫЛЫКЪ

Кесибизде ёсген аламанат харбызла!

Август ай харбызла жетген кезиуде. Аламы республикагъа кеп жерледен келтиредиле. Болсада бек тазалуу, эм уллу харбызла бизни кесибизде ёсгендерин а алай кепле биле болмазла. Аны биз кеси кезюбюс бла кёргенбиз. Тёбен Курпанд келе, кыйыры кёрюмгеген баханы кыатында тохтабыз. Ма анда кёрдок харбызланы! Бек гитисенин аурлуругъа жети-сегиз килограмм тартады. Алай а ошеш-ошешки-лограмликларда да кептеле. Аламы Георгий Пан бла Азамат Болотоков ёсдоргендиле.

Жашла экиси да жаз башенда беш гектар жерни арэндагъа алгъандыла. Хар гектардан а ош тонна татлы нанык алыр мурларлы барды. Харбыз ёсдорген кыйынды эмда хайыр алгъанын угъай да, зыран тошорюрге кыркуулу ишди. Нек дегенде аны урлуугу жерге салгъанлай, дайым да ошонде тургъа, заманында суу салыгъа, битти башлагъанлай а, илипине этил, алагъа полиэтилен пленка жарыгъа, халаны кырут-кымурусх тийме болууге кереди.

Бу предпринимательле жыйырмагъа жуукъ адамны да иш бла жалчытадыла, аламы хакларын да заманында бередила. - Бусагъатда биз харбызланы аз-аздан сата башлагъанбыз. Бир килограммын оч бла жарым - төрт сомдан барыз. Жол жанында болгъаныбыз себепли, аламы жетгини жыйып, былайгъа келтирип сатабыз,

ХОПЛАНЫ МАРЗИЯТ. СУРАТДА: Георгий Пан бла Азамат Болотоков.

ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИЯ

«Бу фестивалыны Кавказда бардырыгъа эрттеден да термиле эдик!»

Бороз кюн Жаш тейонокюнде Нальчикке кыонокъа келген, WOMAD халкыла аралы фестивалыны кыурагъанлай, «Посети Кавказ» социальный проектени фондууну генеральный директору Андрей Катаев эм арт-директору Александр Чапарухин пресс-конференция бардыргъандыла. Ол бу жол 21-22-чи сентябрде Питгорскде, Машук тауну тиийсинде болуурду. Аны бла байламлы кыруулары эди жыйылуу да.

Солдан оннга: А. Катаев, А. Чапарухин, Р. Почев.

Аны дагыда КъМР-ни Кulture министрствосуну бёлюмун татадыла Рамат Пенза бла Асламы информация органданы жамауат эмда дин организациала жаны бла министрствону пресс-секретары Асият Пигишова кыатышандыла. Ала, фестивальны ошонде ош кыруулу журналистлени сорууларына да жууула бергендила.

WOMAD-ны иосунден ары келгенге Андрей Катаев айткъанды. Биринчи кере ол 1980 жылда бардырылганды, аны белгили британлы музыкант эм продюсер Питер Гэбриэл кыурагъанды. Битеу дунияда окуну ол бек уллу фестивалды, аны себепли Гиннески китабына да киргенди. Отуз жылдан артыкъ заманга 160 кере 27 кыруалда этгенди. Аны кыатышан артистлени саны 2500-ден артыкды, кыарчуулары уа миллиондан да асла.

Андрей Александрович Питер Гэбриэл бу жыйылууну Кавказда эрттеден бери бардырыу мураты болгъанын билдиргенди. Алай амал чыкъганына болмагъанча кыуанганды да айткъанды. Ол фестивалыны атына жиберген кызгъа да былай жазгъанды: «Мен бек кыуандым, Россейде, артыкда Кавказда, WOMAD фестивалыны барлыгына. Сизни алай терен, бай культурагъа барды, сейрек адет-тёрлеримиз да, ала бары да бизге кюн-кыару бередила. Эрттеден ышанып, кыаран тургъанбыз бу жыйылуу Россейни бир регионунда болуп деп!»

Россейде фестивалыны «Посети Кавказ» социальный проектени фонду бла бирге бардырылды. Анда асламында фольклор музыканы эшитидиле. Шимал Кавказда уа Питгорскени, Машук тауну тиийсини сайлагъандыла. Ол башы ачык сажма ётериди. Алайгъанлай да анылактандыла кыонокъа. Алгъадан ала фестиваль Есентукеде болуп деп тургъандыла. Кыарай келгендерине уа, Машукда тохтагъандыла. Алайда бир нечча жылдан бери жаш тейо жылылады, бусагъатда да андыла жашла, кыызла да. Кысыка айткъанда, алай былай уллу форумгъа тап келширикти. Аны, артистледен сора, кыол устала да кыатышырыкдыла. Ала, кыуру Кавказдан угъай, битеу Россейден да келидила.

Ахыры 2-чи бетге ди.

Къызыу кезилу

Устазланы эм ата-аналаны кыйынылары бла

Белгилисича, бу кезиуде хар кыйысы мектепде да ремонт ишле бардырылдыла, жаны окуу жылгъа хазырландыла. Тёбен Четемде да ол иш кыыста барды. Закий поэзия Къулийдына Къайсынны атын жюрюгтен школну мекымына киргенлей окууна, бою ийис бурунга урады. Мен ары баргъанымда, бир кызуум жаш полну боий тура эдиле.

Бугаланы Марзиат.

Директору окуу жаны бла орунбасары Бугаланы Исакъны кытышы: «Жыл сайын да ремонтну кеси кюнубюс бла бардырабыз. Ичин устазла кеслери жангырхандыла, тышына ремонт этерге уа кылуубуздан келмейди. Бизге ата-анала бек болушудула, алай төрт-беш сабий окутхан койорлете аламы барысы ючюн да ахча тегенен тын койорло. Аны берген бла кылайы, кеп жумушланы да ата-анала этилди. Ремонтча жетмей кылыган болса да, юйлеринден окууна келтиредиле», -дегенди.

Хочуланы Азиза, Шауаланы Лейла, Улбашыны Залина, Къудайланы Ренета, Байсолтанланы Фатима эм Къыйыны Марина. Кызыла кеслери, мингшер сом жыйып, кыларынды келгенча ремонт этгендиле. Отуолуна къабаргъаларында жомакълардан торлю-торлю жигитлени, жангырларны суратлары ишленгендиле.

Жазылуу - 2013

Хурметли жамауат!

Сиз бир торлю сылтау бла 2013 жылны экинчи жазымына «Замангъа» жазылай кылыгъан эсегиз, ишини тюзетирге онг барды. 25-чи августха дери жазылууну жарашдырагъыз, ана тилибизде чыкъгъан газетни 1-чи сентябрден алып башларыксыз.

РАЧЫКЪАУ УЛУ БОБЕР. СУРАТ АВТОРУДУ.

Жазылууну төрт айга багъасы 268 сом 88 капшыр.

Бизни индексибиз - 51532

Транспорт

Москвагъа жангы рейс

КъМР-ни Транспорт, связь эм жол молк жаны бла министрствосуну пресс-службасындан билдиргенден кере, энди кюн сайын республикадан Москвагъа Нальчик - Москва (Внуково) - Нальчик самолёт рейс болуурду.

Аны «Грозный-Авиа» ачык акционер бешство кыруайды. Як-42Д авиалайнерге 112 адам сайланганды. Мындан ол артенликке сагъат тогуздан элли минут атлап чыгарыкды. Архта Нальчикке ингирде жыйырма минуттан жети бола жетерикди (Москвадан бери беш минуттан ол бола учарыкды). Андан сора да, хар кюнден 16:15 сагъатда Нальчик - Москва (Внуково) - Нальчик рейс бла «ЮТэйр» авиакомпаниини самолётлары учадыла.

Министрствону автомобиль, хауа эм темир жол транспорт жаны бла кыруал политиканы бардыруу бёлюмю башчысы Хадис Абазов белгилегенде, ала тинген битеу аналаны ичлеринде была эм тапладыла. Ол «Грозный-Авиа» компания бла бирге ишлеу адалымы бу жаны бла жуушларын тиийшлиликке жалчытырына таукелигин да айткъанды. КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфийа.

Къонокъбайлыкъ

КъМР-ни «Патриот» жамауат организациасы, КъМР-ни Билим беруу эм илму жаны бла министрствосу да болушуп 13-ю августда «Куначество» деген жаш тейо проект старт бергендиле.

Эски ариу адетибиз чеклерин кенгертеди

Былай жумушну жашауда бардырылганын баш магъанасы эмда аны бла бирге уа борчу да - Шимал-Кавказда жашаган миллетлени араларында дин, маданият жаны бла да келишимлик болуруна сабийле, жаш адамла бир бири бла шулуук, тентик жюрюкчюлерине себеплик этген аналаны ичлеринде была эм тапладыла. Ол «Грозный-Авиа» компания бла бирге ишлеу адалымы бу жаны бла жуушларын тиийшлиликке жалчытырына таукелигин да айткъанды. КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфийа.

адет-тёрлерибиз барындан да игрек себеплик этериклерине ышанам, дегенди ол. Бу жол проекте кытышанала Шимал Кавказы республикаларындан - Дагъыстандан, Чеченден, Ингушетиенден, Осетиенден, Къарачай-Черкесден эм Къабарты-Малкъардан да къонокъала Нальчикде «Рида» ресторандан жыйылган эдиле.

Байрам - тобушоуну ача, ала КъМР-ни билим беруу эм илму жаны бла министрИ Пашкан Семенов сёлешкенди. - Бюгюн мында жыйылгъанла сабийле, ата-анала, биз барыбыз да былай уллу эм керек ишге кыатышкандан-кышулгъанламын десеим, терс болуук тейолиме. Бусагъатда кеси ошунда проектеде магъанасы бла «Куначество»-тенг жюкю. Бу ата-бабаларыбыздан кыла келген огурулу адети, муну юсю бола кеп торлю юлге келтирге болуукду. Сёз ючюн, аны хайырындан къабартыла, малкъарыла, къазакълыла эм башка миллетте да къысык байламлыкъ жюрюктю болгъандыла. Мен ахкылыма кёре, былай ишини хатериги мындан ары да кеп жылланы арада шулуукну кочкоч бардыкды», - деп чертенди.

Ахыры 2-чи бетге ди.

БУШУУЛУ МИТИНГ

Альберт Кажаровну ахыр жолгъа ашыргъандыла

РФ-ни Федеральный Жыйлыуу Федерация Советини Къабарты-Малкяр Республикадан члени Альберт Кажаров Пескен районну Анзорей элинде асыргъандыла. Аны ахыр жолгъа ашыргъа кыралны федеральный парламенти ояргъы палатасы Президенти биринчи орунбасары Александр Торшин башчылыгында, Федерация Советни, Халк жыйлыууну Президенти Мухарбек Дигитовну башчылыгында, Ингуштия Республиканы, Таймураз Мамуровну башчылыгында, Север Осетия-Алания Республиканы, КЧР-ни Правительствоуну Президенти Мурат Кардановну башчылыгында Кырачары-Черкес Республиканы делегациялары, КЧР-ни власть органдарыны, жамаат эм дини организацияларыны, республиканы халкларыны келечирине да келгенде.

Север Кавказын угъай, битеу Россей Федерацияны патриоту болгъанды. Ол ичине ага журуу бла байламлы болгъан хар жумушда да бек сакъ эди. Къайдак ишленген эсе да, тиркилиги бла айырмалы болгъанды, адамлагъа сёзю, иши бла да эс тапыргъагы тингенде, республиканы жамаат эм политика жашауына жеткенде, кесини оюмун ачык айтаанды, сёзю барырына кыйгъырганды.

Республиканы Президентини Администрациясына башчылык эткенде, артада федеральный даражалы политик болгъанды да, Федерация Советде, толтуруучу властины федеральный органдарыны Къабарты-Малкяр сейирлерини кваты къорулагъанды. Ачык кёлюн, тоз ниетли политик, керти шухъ, ахшы койор башкъа болгъанды. Ол Къабарты-Малкяр жашарын, шёндюго заманын керти айнырын бек эсе оиди да, биз аны мурагын толтуруалык, анга андан сый-

лы эсертме болуук туйюлдою,- дегенди КЧМ-ни башчысы. Александр Торшин а Федерация Советни Президенти Валентина Матавеновну эмда коллегаларыны атылардан ёгөн сенаторну ююрюне кыйгъы сёз бергенди. «Федерация Совете законла чыгарууга ол улуу жууапалыктык бла къарагъанды, оюмлай билгенди, айтханы эдилергъанды. Къабарты-Малкяр шёндю көпюрюне барды. Аны барысы да, бек алгъа Альберт Хатуевич киби адамла, эспейди. Аны шени арабыздан кетгенине бек жорыкъды» дегенди Торшин. КЧМ-ни Парламентини спикери Чеченаны Анур Россейни торлю-торлю жерлеринде Альберт Хатуевич таныгъандан аны биргесине ишленгенден, аны таныгъандан буюшуу телерагмамла келгенлей тургъанды билдиргенди.

Башха өслүнгенде да Кажаровну аны профессионализминеги, улуу адамлагъа болгъанын, ол жаш адамлагъа да кыйгъыра билгенини, алгъа насийатхалык атыларны ююскюнде айтып билдиргенди.

КЧМ-ни Башчысы бла Правительствоуну пресс-службасы

«Заман» газетини редакциясына улуу бушу сынарга тошкенди. Жашаууну алтымыш терпюнчю жылдында кели коллегалары, Къабарты-Малкяр Республиканы культу-турасыны сайлы кулчулукчуу Токмаланы Бубейрини жашы Хусейн угъакъа озулгъан аруудан сора дунясын алышанды.

ЖАРЫК

Жарык сыфаты кёлюбюзден, эсибизден кетерик туйюлдою

Бу кюнде «Заман» газетини редакциясына улуу бушу сынарга тошкенди. Жашаууну алтымыш терпюнчю жылдында кели коллегалары, Къабарты-Малкяр Республиканы культу-турасыны сайлы кулчулукчуу Токмаланы Бубейрини жашы Хусейн угъакъа озулгъан аруудан сора дунясын алышанды.

Хусейн битеу жашуу жолун жаны киби кёр-генде газет бла байламлы этгенди. Ол мында ишин 1970 жылда корректордан башлап кор-респондент, жууалы секретарыну орунбас-ры, экономика бөлүмюне тамагъасы болуп да ишленди. Ол эп мюкк белюмде турганда, республиканы тау элперине, сабанын къош-ларына, жайлыкларына, кышлыкларына да барып, окуучуларыбызгъа көп сейир кыларды, өнөк жазып, сураг репортажла берип да тургъанды. Ол хазырлагъан кросс-вордлана уа окуучуларыбыз хар шабат кюн ашыгып сакълагъандыла.

Редакцияны кыйсы бөлүмюнде урунган эсе да, ол бурунган иште хар заманда да улуу жууапалыктык бла къарагъанды. Бек башы угъакъаны бир да болмагъа эсибизден кетерик, ахыр кюнде дерти анда кертичиль кыйгъланды.

Дагыда аны бир иги ишаны бар эди - шу-булукну жорютуу, аны багытлап, адамларны кесине тартуу да билгени. Биринчи кюн жаш-ына бля оюн биргесине дайым да кыйгъ-ыргъанлай, билелик этгенлей тургъанды.

Ма ол затла ючюн аны коллектив, башха изданиланы журналистлери да ысеп этген-диге. Көп заманын ичине алган сыйауну,

жыйгъан фахмусун да ол жаш журналистлерге бирге кыйгъырамагъанды, кимге да болуш-луук этерге итингенди.

Газетде ишленгенде эсперинде Хусейн отурулу адамча, чынты профессионална, республиканы журналистикасын айтныргъа улуу къошумулук этген жашларыбыздан бирча кыйгъды.

«ЗАМАН» газетини редакциясыны коллективини.

Шахарларыбызны бла элперибизни тазалыгы - бизни культурабызны шарт кёрюмдүсюю

Ахыры. Алы 1-чи бетдеди.

Алайда кир-кирчики жарашдыр завод да битдиргенди, бугагыда аны Нальчик шахарны администрациясына берип жаны бля жуушла бардырыдыла. «Ол ишлен башласа, тегерекдеттүрү-ретте этилен зараны азайгъарып ол болуук эди. Алай ол алыкъа хайырландып башамагъанды, аны хатасында а болгому багушдан толу барды. Кюн сайын ары 1,3-1,5 кү-бометр кир келтирмедиле», - дегенди Гызыланы Берг.

Докладчы медицина кыалган-кыулгъанына, ругъу бля ишленген приборланы бля чыракъалы жарашаруу юсюенде да айтамын. Быллай приборланы жоук эткен завод жалаңда Краснодар крайда барды, жуукдагы субъекте ругъу бля ишленген, алай бююн жароубуз болгъан чыракъалы ары ташыйдыла. Сёз ючюн КЧМ-де ала 9 тонна ичине болгъандыла. «Бир чыракъаны ачыгы ругъу буюкчу уа юч кылаты юйге жайлыгыра болуукду», - дегенди ол.

Республикада быллай приборла-ны жайыу бля жалаңда бир фирма керушеди - «Антиругъун центр». Быллар ала беш миң чыракъаны жарашдыргъандыла, быллай да 12 миң чыракъаны жоук этерге керушеди.

Медицинадан кыалган-кыулгъан-ды, Республикада элперини бля шахарларын тазалауу угазгъа «КЧМ-де тегерекдеттүрү керурулууну ююскюнд» кырал программа себеллик этерикди. Ол бытпадан башлап 2020 жылгъа дерти бардырылыкты

Жуушда, Программа кеси да алты бөлүмдөн кыралгъанды, ол санда жуаны тазалау, суулануу файдалы жайларыну, эчки сакъланган тайбыкт жерлени аныгы эм башкала. Кюмүнде

Биринчи вопрос бля байламлы тийиш эсгерилеу да кыаблы этилгенди. Алада элпери башчыларына кыалган-кыулгъаныны жайыу ишин кереклисина куурагъа, муниципалитетлени тазалау жаны бля програм-мала жарашдыргъа, 1-чи октябрьде дерти кыалган-кыулгъаныны жарыча эчки жерлени сайларгъа эм башха жумушла белгиленгенди.

Жыйында РФ-ни Президентини жер-жерди самоуправляенини айты-уу жаны бля советни жыйынуунда берилген буркуула кыалай толту-рулгъанларына да къаралганды. Ахырында жыйылышты АСМО-ну буюмдиге кыйлай толтурулгъанын да тинткенде, Жыйында башха впро-сласгъа да къаралганды.

ТИКАЛПАНЫ Фатима.

БрДПИНГ

Профилактика бардырылады, алай этилген ишле жетишмейгиле

Былылны жети айында республикада авариаланы саны азайган угъай, ёген этгенди. Алада ёгелдене, ачыгъанда да былтырны бля кезиуонде эсе кёлпюле. Аны юсюенде КЧМ-де МВД-да болгъан брифингде УГИБД-ни таматасыны орунбасары полицияны полковникни Куюлпаны Валерий билдиргенди.

асыры калекен биз эки жаны да къоркуу-сулукууну бел бауларны такътыларын бля къалгъанларын биллалгъанды. Кажаров баргъан машина кюншу республикандан бериле турган автомобиль бля къагышканды. Тинтиш ишле бардырыдыла, алыкъа көп затны ачыкъларгъа тошкерикди», - дегенди.

«Ол айтханга кёре, жолда аварияларыны баш сыларгъа былдырыла, жолдан терк баруу ортада ызыкъдан чыгышу, жода бир бирге ал бермеу, Бек ослы уа - ичти машинаны жюрюттөлени саны азаймайды. Алай бля ол айтхан кезиуондеде жыйрма эки авария болгъанды, эки адам ёгелдене эмда жыйрма тогузусу ачыгъанды.

Жарысууга, машина жюрютюрге эркин-кери болмагъанлай жолгъа чыгынгъана да кёлпюле. Ма аллайтаны катарлардан кыркъ эки авария болгъанды. Ожетти адам ёгелденди, алтымыш бешими жаралы болгъанды. Жауу аркылы башха авариялар да жолда ачыкъланды биринди. Жети айны ичине аллай токъсан буукълык этилгенди. Жыйрма тогуз адам ёгелденди.

Республикада авариялары азайыр ючюн, битеу да элпи бир профилактика иш бардырыдыла. Аладан бери - «Фитль» деген операция - жода битеу буукълыкъланы узунна аманыкъланы ачыкълугуа буруп эди. «Встречная полоса» деген ала бардырылган рейдн кезиуонде да жолну ортасында ызыкъдан чыгынгъаныны кёбюскю ачыкъланды. Алай бля көр болуп ругъа-г отургъан 1239 водителе, праворулы болмай машина жюрюткен 855 водителе жууакъа тар-тылгъандыла.

УГИБД-ни башчылары аллай эчки профи-лактика иш рейд мероприятианы былылны ахырында дерти кыястун бардырыгъа оюу этгенди. «Жолда жюрюген хар адам да куру кесини угъай, башкаларны да саукулгъаны жашаулары да аны нызамлыгыне кер болгъанын билгере кергенди. Жашаудан багылы бир зат да жокуды, аны себепти водителле кюркюлдүкчю жорукъларны бир да сансыз этмесилен», - дегенди полковник.

Андан сора полицияны полковникни журналистлени сорууларына жууаплай бергенди. Биринчи Федерация Советни члени Альберт Кажаров бля байламлы эди. Белгилсиме, ол Басан тиресинде «Кавказ» федеральный жолу 418 километрге болгъан авариягъа тошоп ёлгенди. «Бу аварияны сылтауд да жолда мардадан терк баруу болгъанды. Машина

ГИБДД-ни къулукъчысына тырмадан да этилгенди: профилактика ишине, анда-санда рейде куруу, операция этил турмай, жылы узунна бардырыгъа жарамайды деп.

Ол а журналистленин басманы юсю бля водителлеге хар бир да машиналарыны видеорежистраторла салсанга юл болуугун аныгыларын тилгенди. Дагыда сабилени кён ачыгъанлары эсертти, машинада алагъа деп эчки шитиле сайлыгъа керекиси айтаанды.

Куюлпаны Валерий дагыда бир проблеманы кёлгюгенди. Ол къоркүсуз ремелье бля байламды. «Бизде, кылай эсе да, аланы тагаргъа ийменген этпюле. Ол кавказлыны даражасына келишкенге сунадыла. Арталыда терки оюмду. Аны кыой, къоркюлу окумады.

Сорудан биринчи жолу бер, полицияны Хасанины Герпегекте баргъан жолну къоркюлу кесегине эс бурулгъун, анда машиналары терк барууларына чек салырга мадарла этилгенин айтаанды.

1-чи сентябрде кийирликлик жагы закону юсюенде да оруу болгъанды. Анга да Куюлп уу тыгылы жууу бергенди.

ХОПАЛПАНЫ Марзип. СУРАТДА: полицияны полковникни Куюлпаны Валерий.

«Бу фестивалыны Кавказда бардырыгъа эрттеден да термиле эдик»

Ахыры. Алы 1-чи бетдеди.

Къонакълар билдиргенге кёре, россияли жырчыла, коллективле да ары ары жылда кыташы башлагъандыла. Фугитинда бля Тувадан баргъаныны атылары битеу дуняда да биледеди. Ол халкъланы бир айтулары (горловое пение) биреуу да сансыз кыюймайды. Эчки ары Россейни башха регионларындан да къатышырыдыла. Жылы алынды-Бери бизни кыярада ол аты регионда болгъанды, эчки къару-чунне аны юсюенде халыра да барды. Ары къол усталаны жыйылгъанлары да аламат төредиле. Кёлпе аланы ишлерин кёрюк ючюн келгендерин да жашымайдыла, дегенди Андрей Александрович.

толу билдиргенди. Аны айтханга кёре, артистле кзуру фольклор бля чекленели къыаламдыла, ала сокъгъан музыканы бир торлю энчилик болууга керекди. Сёз ючюн, халк музыканы рока жуу-кылашары эселе, ол алагъа севириди. Тенесу коллективле да алаат. Алып айтхандыла, репертуарлары фольклордан башлап классикагъа дерти болуукду.

Не да эти битеу дунядан сейир артистлени, коллективлени чакырылгъандыла. Африкадан, Латин Америкадан да болуукдулук эселе. Сёзю, Кавказны регионды да битеу хундеркери кёр-кюзюрге амал табарыкылды. «Не гостарде торлю култураланы кёрюп, миллет музыкасы эшитиле, ол къадаг илгиди. Биз, географини кенгертип, халк музыканы сокъгъаныны, жырлары айтханыны чакырабыз», - дегенди Александр Геннадиевич.

дырылыкты фестивалгъа кимле кел-ликлерини санай, белгил жырчыланы атыран да айтханды: Палагея, Нино Катамадзе, Инна Желанана, Сергей Старостин, Хун-Хуур-Ту жыр къауам. Ала халк жырлары рок неда башха стильдеде жырлапчылары бля къару-чун жортуе жеткенди. Башкортостандан келлик Роберт Юлдашеви бля 85-жыллык эрменли музикант Дживан Гаспарянини хар кыайда да сакълайдыла.

Журналистле Къабарты-Малкярден фестивалгъа кимле катышарыкъларын да сорыгъанды. Рамат Пяев билдиргенге кёре, ала «Балкария» фольклор этнографини кырал тенесу ансамбль, жырчыла Газаланы Алим бля Ольга Сокоруканды. Дагыда бир къауум жаш жырчы эм къол уста бля да өслөш турдыла.

Фестивалгъа билетлени Интернет бля алгъадан алып кыюу амал барды. Бир кюнго эки багъасы 300 сомду, экинине да бирге уа - 500. Птигорсконде администрациясы ары келгендени транспорт бля жалгъыргъа сёз берди. Жырчыла, тенесу коллективле, ары катышарыгъа сориле, бармай кыалгъан эселе, ала фестивалыны сайтында, электрон адресинде да келерини номерлерин, хар башха кереклени да къоргоу болуукдула.

Аланы жаратсала, бу жол чакырма-мал табаргъа, эчкин жый катышаргъа амал табаргъа кыалгъанды. WOMAD фестивалыны пресс-службасы адреси: Эсентукчи ул. Пятигорская орам, 139. E-mail: pr@womadussia.ru Сайт: www.womadussia.ru

САРКАУЛАНЫ Асият.

БИЛИМ БЕРИУ

Комбинат кёл усталыкъларгъа юйретирге хазырды

Тырнысууну шахта-къурулуш управленийыны билим берүү кюр-суюу комбинатына учреждение сау-луу Север Кавказ регионда окутуу жоркду. Мында къурулушлары жер тобюнде да, жер башуунда да бардырылган инженер объектилерге керек специлистлени хазырлайды. Бизни корреспондентибиз аны башчысы Владимир Сидакон бля ушакъ этгенди.

«Биз аныгъалагъанга кёре, комбинатны мындан эсе иги да кёл аданын окутуугъа оюу барды. «Хай, ол да тоздю. Алай, жарысууга, арт кезиуонде къурулуш рынокда биз юйреткен усталыкъланы жармы окуна илземейди. Предприятиладан бля организациядан да ишлейтисизде хазире болмадыла. Аны себепти кюркюлу сойгеленге эчки курсла кырабыз. Ишлерге сойоп, алай ойлалгъан усталыкълар билимлери болмагъаныны хар бирине да тийишли билим берилге хазырла!» - Куюлпаны бошлагъан бля иш кыайда табардына?

«Владим Казбекович, комбинат бююлююкде кыалай билим береди?»

«Жаңы усталык алгъанларыны асымасы 46 республикада эмда республиканы башха жерлеринде ишлейди. Тыш региондан келгенле уа кесиринде урунадыла. Арт жылда кёлпе, Соичге барып, анда Олимпиадагъа хайырландырган объектлени къурулушларында кранланы машинисттерине окутуу да аз болмагъандыла.

«Сулал алай айтханда, адамла бизде 46 къурулуш усталыгы юйретиле болуукдула. Былай, сёз ючюн, мында 172 адам окуп бошганды. Аланы асымасы - 48 жаш - бетонщикле болуп ишлерге сойгеленди. Аны бля бирге экскаваторланы бля жоук кёлпюручю кранланы машинисттерине окутуу да аз болмагъандыла.

Табарды эмда башха жерлерде къурулуш объектилерге керек къауум специлистлени да хазырлагъанын. Жер тобюнде ишлерге кылашары эркинлик берген курсуны 60-дан аслам адам бошганды. Дагыда инженер-техника усталыкъларгъа, ол санда чакырыу иш-лени тийишликсина тамамларгъа юйргенгенле да болгъандыла.

«Жаңы усталык алгъанларыны асымасы 46 республикада эмда республиканы башха жерлеринде ишлейди. Тыш региондан келгенле уа кесиринде урунадыла. Арт жылда кёлпе, Соичге барып, анда Олимпиадагъа хайырландырган объектлени къурулушларында кранланы машинисттерине окутуу да аз болмагъандыла.

«Сулал алай айтханда, адамла бизде 46 къурулуш усталыгы юйретиле болуукдула. Былай, сёз ючюн, мында 172 адам окуп бошганды. Аланы асымасы - 48 жаш - бетонщикле болуп ишлерге сойгеленди. Аны бля бирге экскаваторланы бля жоук кёлпюручю кранланы машинисттерине окутуу да аз болмагъандыла.

«Жаңы усталык алгъанларыны асымасы 46 республикада эмда республиканы башха жерлеринде ишлейди. Тыш региондан келгенле уа кесиринде урунадыла. Арт жылда кёлпе, Соичге барып, анда Олимпиадагъа хайырландырган объектлени къурулушларында кранланы машинисттерине окутуу да аз болмагъандыла.

Эски ариу адетибиз чеклерин кенгертеди

Ахыры. Алы 1-чи бетдеди.

Ызы бля проектни юсю бля оюмун КЧМ-ни Асламлы информация органды, жамаат эмдини организациаланы жаны бля министрни къултугун толтуруун Гургъокъланы Жамболат да айтханды.

Бирге жашагъан кезиуондерин сора да, сабиле байламлыгына, эс этип кыюймай, аныта барардыла. Ол шарт бююкдө бек къуандырады. Мени уа сабиледен тилерини: къонакда жашагъан кезиуонде башха миллетни адетине, тересине эм башха затларына да топуракъ эс бериле керушигиз, - деген белгилегенди ол.

«Проект жашауда бардырылганды алгъа ал кезиуонде кёл чырмаула чынык кыйналгъаргъа да тошкенди. Биринче заманда бу ишле терт койор къатышканды эдиле. Ата-аналары да аныгъалар болуукду - сабилерини ала да башха жерге, юйге жиберип кыюурагъа кыюурагъа эдиле.

«Алай бир къауум замандан башлап, ишбийге къатыштыраргъа сойгелени иги да аслам болгъандыла. Жаңгъа да эки адам шухъ болуп кыламы, юйорле, школла, элле, шахарлада бир бирлерин итгерге танышдыла. Жашаланы ичине таптык танып болуп, эчки да Кавказда жы-шына окууга кетпелене да бардыла.

«Анда сора полицияны полковникни журналистлени сорууларына жууаплай бергенди. Биринчи Федерация Советни члени Альберт Кажаров бля байламлы эди. Белгилсиме, ол Басан тиресинде «Кавказ» федеральный жолу 418 километрге болгъан авариягъа тошоп ёлгенди. «Бу аварияны сылтауд да жолда мардадан терк баруу болгъанды. Машина

Ушакъны ЭМИРПАЛПАНЫ Анатолий бардырғанды.